

Jesen prihaja
v platnena
naselja

Dež in mraz grozita Skopju

Ob Bohinjskem jezeru bo jutri pastirski praznik

Planšarji in krave prihajajo s planin

V Skopju postajajo ljudje vedno bolj zaskrbljeni zaradi jesenskega deževja — Najhuje je za matere z dojenčki — Mladi kljub dežju plešejo pod šotori

SEPTEMBRA so noči v Skopju oblačne. Vardar je po zadnjem dežju močno narastel. Mesto nima dežnika. Nekoč je bilo veliko, svetlo in veselo. Danes pa je temno. Nikjer nobene luči, nikjer znakov življenja. Povsod samo kupi ruševin. Življenje se je preselilo drugam, pod šotore.

Obiskali smo platneno mesto, kjer živi približno sto tisoč Skopjancev. Življenje postaja iz dneva v dan težje. Pričelo se bo jesensko deževje in mraz. Ljudje postajajo nemirni. Vse muči eno samo vprašanje — kako bo, ko bo pričelo deževati.

Dež in mraz; bolezni, umazani in zopet bolezni. Zdravniki so v skrbeh. Nevarnost epidemij je velika. Kako bo z malimi otroki? Mamica najmlajše prebivavke nam je pripovedovala: »Noči postajajo hladne. Posteljina je vlažna, tla so

mokra. Nikjer ni toliko toplo, da bi otroka lahko okopala. Za otroke kuham na kuhalniku.«

Pred kuhinjo smo srečali zdravnika Miloševića. Bil je zaskrbljen. Vsak dan je več bolnikov. Tudi hrana ni najboljše. Ljudje se pritožujejo. Ne moremo jim pomagati. Potrpeti morajo...

Zapuščali smo tabor. Pred nekim šotorom je igral gramofon in mladi so plesali twist. Mladi so in ne skrbijo jih toliko jesen. Vendar pa si vsak želi, da bi čimprej zapustili platneno naselje in dobil nov dom.

Veliko zanimanje za jubilejni Kravji bal v Bohinju — Samo planšarji bodo na prireditvi prišli peš — Prireditvi bo uspela, če bo lepo vreme

DOLGO JE ŽE, kar so pašniki v dolini postali premajhni. Poiskati so morali nove. Našli so jih v planinah. Bili so pa tako daleč, da so se morali pastirji in majerice preseliti za dolge štiri mesece v planino. Zgraditi pa so si morali tudi zasilna bivališča.

je prav zabavno. Lovci pripovedujejo različne dogodivščine iz lova, šale in marsikateri pastir si je majerico izbral za nevesto.

Čas pa neutrujen. Prve jesenske megle in rose so začele opozarjati planšarje na jesen. Posloviti se bodo morali od planin, pospravili bodo — ali kakor planšarji temu pravijo — besonga se bo pričela. S planine bodo odnesli prav vse, kar so rabili med poletjem.

Mencinger opisuje njihov stan takole: »Sest brun, zvezanih na četrto, čeznje dva cerovca, z nizkim slemenom, ki nosi streho v dve pleni iz klanih smrekovih desk. Znotraj pa ima ob steni široke police za mleko, ob drugi visoki oder, na vrhu koritu podoban. V njem je malo sena ali mahu — to je postelja. Ob tretji steni je ognjišče iz ilovice. Po steni so klini, da se curje in piskri obešajo, čez ognjišče pa sta položena dva trama za drva. Duri so nizke ozke iz brun, ne drže pa ne do tal, ne do strehe.«

Življenje v planini ni bilo in ni dolgočasno. Ob večerih bal.

Vrnili se bodo — v Bohinju že jutri — in praznik bohinjskih pastirjev se bo pričel. Najstarejši planšar bo pred svetom oznanil novice s planine, ocenili bodo najboljši trop in povedali, kdo se bo letos poročil. Potem pa se bo pričel bal. Ta stari običaj bohinjskih planšarjev je postal turistična prireditev, ki ji pravimo Kravji bal.

Pred
jutrišnjim
Kravjim
balom
v Bohinju

Slika z lanskega Kravjega bala v Bohinju. Planšarji se vračajo v dolino

Dežela kave

Ob obisku predsednika Tita v Braziliji

Politična oporoka velikega preroka: »Izbral sem si smrt, da bi prišel v zgodovino« — Zakaj prodajo v Braziliji samo 45 milijonov parov čevljev — Anekdota o velikanu, ki ima zdravo in ohromelo nogo

NEPOUCENOST je pogostokrat vzrok, da si kavo zamišljamo kot izredno nacionalno bogastvo. K tej zmoti nas pripeljejo visoke cene brazilske kave na evropskem tržišču. V resnici pa ni tako. Brazilci ne vedo, kaj bi s kavo počeli. Pred leti so časniki pisali, da so jo kurili na železnici kot nadomestek za premog.

Mesec zgodovine

V brazilski zgodovini ima mesec avgust velik pomen. Vsi najvažnejši dogodki so se pripetili v osmem mesecu. Posebno najnovejša zgodovina se je osredotočila na ta mesec. V tem mesecu je bivši brazilski predsednik Vargas napravil samomor. Desnica v tujini in doma ga je s svojim političnim pritiskom spravila do tega. V svoji oporoki, ki jo je napisal pred smrtjo, je priljubljeni brazilski predsednik zapisal: »Izbral sem smrt, da bi prišel v zgodovino!« V istem mesecu je pred dvema letoma prišlo do padca Jania Quadrosa, ki je iz približno istih razlogov sklenil, da zapusti kapitanski most. Zanjim je prišel na oblast sedanji predsednik Goulart, ki se kot lev bori, da bi z reformami spravil Brazilijo naprej in zboljšal družbene razmere v tej prostrani latinskoameriški deželi. Sedanja borba

Predsednik Joao Belchior Marques Goulart

za združenje vseh naprednih sil v deželi, ki jo zelo spretno vodi predsednik Goulart, je nadaljevanje že začeti nalog, ki sta si jih postavila dva prejšnja predsednika. Razlika je samo v tem, da je Goulart v borbi z desnico uspel pritegniti in prebuditi množice.

Brazilska nasprotja

V zadnjih letih je v Braziliji dozorelo spoznanje, da dežela ne more napraviti koraka naprej, brez sprememb v družbenem ustroju, posebno na podeželju. Zaostalost brazilske vasi je precejšnja. Najprej nas zelo razočara podatek, da okoli 45 milijonov ljudi živi še vedno na vasi. Ta velikanška množica ljudi praktično ne sodeluje v blagovno denarni izmenjavi, ker brazilski kmetje in reveži ničesar ne kupujejo in ničesar ne prodajajo. Zaostalost je mogoče spoznati tudi po drugih podatkih. V Braziliji živi sedaj okoli 75 milijonov ljudi, industrija obutve pa ne more prodati več kot 35 milijonov parov letno. Zato ni nič čudnega, če med vodilnimi brazilskimi politikami krožijo govorice, da je Brazilija velikan, ki šepa. Ena noga, ki

Bivši brazilski predsednik Janio Quadros. Na položaj predsednika je pred dvema letoma nepričakovano podal ostavko, vkrčal se je na ladjo in odpotoval na oddih v Evropo. Po vrnitvi v Brazilijo je začel zopet politično delovati

naj bi pomenila industrializacijo, je dovolj krepka in močna, druga noga, ki pomeni kmetijstvo, pa je povsem hroma. Iz tega sledi, da bo velikan padel in ohromel še na drugo nogo, če ne bo kmalu pozdravil bolne noge.

Napredek z reformami

Sedanja brazilska vlada se velike nevarnosti zaveda. Strokovnjaki, ki so se zbrali okoli Goularta, so že izdelali načrte, ki bi naj preprečili nadaljnje širjenje inflacije. Izdelali so načrt za razvoj najbolj zaostalih in siromašnih področij na severovzhodu, kjer so pogoji za kmetijstvo najslabši in trpi za lakoto še veliko ljudi. Prvi pogoj za zboljšanje položaja ljudi v teh predelih so reforme. Ne gre samo za agrarno reformo in za razdelitev veleposestniških obdelovalnih površin, pač pa za vrsto ukrepov, ki bi zaščitile siromašne in male ljudi pred izkoriščanjem.

Toda, kako uresničiti agrarno reformo. Po ustavnih določbah je mogoče ustavo spremeniti in dopolniti samo z dvotretjinsko večino v parlamentu. Ker se spremembam ustave upira desnica in ker levičarske stranke nimajo potrebne večine, je vprašanje še vedno odprto. Desničarji so ob gotovih stvarih, na katere se osredotočijo, zelo močni in nepopustljivi. To so dokazali s strmoglavljenjem Quadrosa in z neprestanimi nevarnostmi, ki jih delajo sodanji brazilski vla-

di. Toda vprašanje je, kako dolgo bo desnica še tako močna. Predsedniške volitve so na pragu. Zdaj je čas, da se v predvolilni borbi pritegnejo široke množice, ki bi lahko s svojimi glasovi obrnile družbeni razvoj v drugačno smer. Tega se zavedajo tudi brazilske stranke, ki si na vse mogoče načine prizadevajo, da bi zadržale svojo politično moč.

GLOBUS

Odkrili so novo Marilyn Monroe

V HOLLYWOODU so sklenili, da bodo odkrili novo Marilyn. Naslednico so že našli, in sicer 23-letno Jill St. John, ki je do sedaj igrala le majhne vloge. Neki filmski producent je dejal: »Dekle je temperamentno, ima talent in je lepa. Da bo postala druga Marilyn bo potrebno žrtvovati milijon dolarjev.« Pobudo zanjo je dal Frank Sinatra, ki ji je že dal vlogo v filmu »Come blow your Horn«.

Natalia namesto Romy

ZAROKA MED Romy Schneider in Alainom Delonom se bo razdrla. Pojavila se je Natalia, lepa Francozinja, ki je z Alainom snemala v Madridu. Alain se je trudil, da bi pripeljal svojo bodočo ženo v Francijo bolj skrito, vendar mu ni uspelo, ker je pretepel nekega novinarja, ki ju je zasledoval in se je zato moral zagovarjati pred sodiščem.

Kennedy in karikaturisti

PREDSEDNIK ZDA KENNEDY je največkrat karikirana oseba sedanosti. Ko so imeli karikaturisti v Washingtonu zasedanje, jih je povabil na vrtno zabavo. V pozdravnem govoru jim je dejal: »Poglejte me gospodje, in se pogladil po licu, »saj nisem tako širok, kakor me risete, in tudi kodrov nimam toliko.«

Prošnja za objavo spominov

RAOUL SALAN, star 64 let, nekdanji francoski general s petimi zvezdami, je bil zaradi sodelovanja v organizaciji OAS obsojen na dosmrtno ječo. Sedaj je pisмено prosil francoske oblasti, da mu dovolijo objaviti spomine

Rekli so ...

»To, kar najbolj utruja zunanje ministre, so vprašanja novinarjev.«

Lord Home, britanski minister za zunanje zadeve

»Škoda je, ker sem živel 60 let, pa nisem napravil niti ene dobre reči.«

Hirohito, vladar Japonske

»Noben človek ne more živeti brez ljudi, na katere ne bi gledal z vrha.«

Tennessee Williams, ameriški književnik

»Turisti so kobilice na kolesih.«

Jules Romaines, francoski književnik

»Zgodovina zemlje je veda, kjer se znanstveniki izživljajo na domnevanjih.«

Alberto Moravia, italij. književnik

-ZE ZELO zgodaj so nam izročili dovolilnice za odhod v mesto. Od kanala, kjer smo bili privežani, pa do mesta nas je odpeljal motorni čoln. Cena prevozu pol marke v eno smer. V mestu pa smo bili štirikrat. Prevoz sam traja približno pet minut ali še manj. Kakor sem pisal že zadnjič, je mesto na vse nas napravilo precej slab vtis. Sivini pristanišča in umazani Elbi se je pridružil še neprijazni videz mesta.

Nemčija — domovina turistov

Že po prvih korakih, ki smo jih naredili po mestu, so nam padli v oči mnogi turistični uradi. Mnogi so nastanjeni v prostorih, ki ne merijo več kot dva metra v kvadrat, vendar so od stropa do tal založeni s prospekti, slikovnim materialom, mestnimi načrti, tiskanimi vodniki, informacijami o hotelih, znamenitostih itd. Kadar vstopiš v tak urad in poprosiš za prospekt

Reperbahn

Če v Hamburgu prideš po cesti, ki vodi iz pristanišča proti mestu in vprašaš, kje se pride do centra mesta, ti vsak pokaže pot do Reperbahna, pa čeprav ni v središču mesta, ker te nič hudega misleč oceni za mornarja, »lačnega« ženske družbe. Reperbahn je v vsej svoji dolžini poln zabavišč. Mi na Reperbahn nismo prišli s poti, ki vodi iz pristanišča, prišli smo kar naravnost s cvetlične razstave, prav tako pa nismo prišli na Reperbahn, da bi tamkaj zapravili denar. S posebno poslušnostjo smo ubogali mornarje, ki so nam svetovali, naj vzamemo čimmanj, ker bomo zapravili vse do zadnjega pfeniga. Tako smo vsi pozvanjali s petimi kovanci po dve marki v žepu in se sprehajali po ulici razsvetljeni z neonskimi napisi v vseh mogočih barvah, predvsem v rdeči in zeleni. Vsi živji portirji posameznih zabavišč so nas ustavljali in na pamet zdrdrali pesmico o kvaliteti svojega oziroma gospodarjevega lokala, nam našteji imena lepotic, ki nastopajo »vso noč brez odmora«, nas vlekli za rokave v lokale na pol na silo na pol s prijazno besedo, šepetajoč nam razne vabljalnosti, dokler niso obupali nad nami in nas izpustili. Najbolje je biti ravnodušen, potem še

najhitreje opraviš. Tavalji smo po bleščeči ulici in si ogledovali izložbena okna lokalov. Manj privlačni in manj reklamirani lokali premorejo po tri do štiri plesavke, boljši in seveda dražji pa tudi do dvajset. Slike vseh teh deklet so nalepljene na izložbah. Vsak lokal ima tudi svoje »specialitete« v nočnem programu. V enem lahko gledaš za dve marki in pol ob kozarcu piva non-stop streap-tease od devete do tretje ure zjutraj, v drugem spet lahko prisostvuješ kopeli dveh žensk v kadi, pri čemer uporabljata milo te in te znane tovarne, v tretjem lahko gledaš pretep dveh žensk, v četrtem, ki je še dražji in kjer lahko popiješ isti kozarec piva kot v prvem že za štiri marki in pol, pa lahko vidiš pretep dveh žensk v blatu. Na oder prinesejo velik ring napolnjen z blatom in vanj stopita dve vse prej kot nežni ženski in z dogovorjenimi prijemi druga drugo v veselje publike mečeta v blato, da leti okrog in okrog. Taki so programi na Reperbahnu; pravijo pa, da je iznajdljivost lastnikov lokalov popustila predvsem zato, ker se v Hamburgu ne ustavljajo več ladje z veliko nosilnostjo in velikim številom mornarjev, predvsem ameriških, ki so pustili v teh lokalih največ denarja. Zdaj se dolarji iz njihovih žepov stekajo v zabavišča pristanišča Rotterdam, v Hamburgu pa »kulurna raven večernih programov stagnira«. Prostitucija ima tu neko uzakonjeno obliko. Dekleta so v stalnem delovnem razmerju z lastnikom lokala in ga ne smejo zapustiti pred tretjo uro zjutraj, pa če so v njem gostje ali ne. Področje svojega dela imenujejo področje zabave. Prejemajo plačo in so tako varne pred stalnimi racijami policije, ki preganja one druge, brez zaposlitve. Skratka — lepa reč.

Utrujeni in polni najrazličnejših vtisov smo se vrnili na ladjo in kmalu zaspali.

Mito Trefalt

Dvoboju v blatu

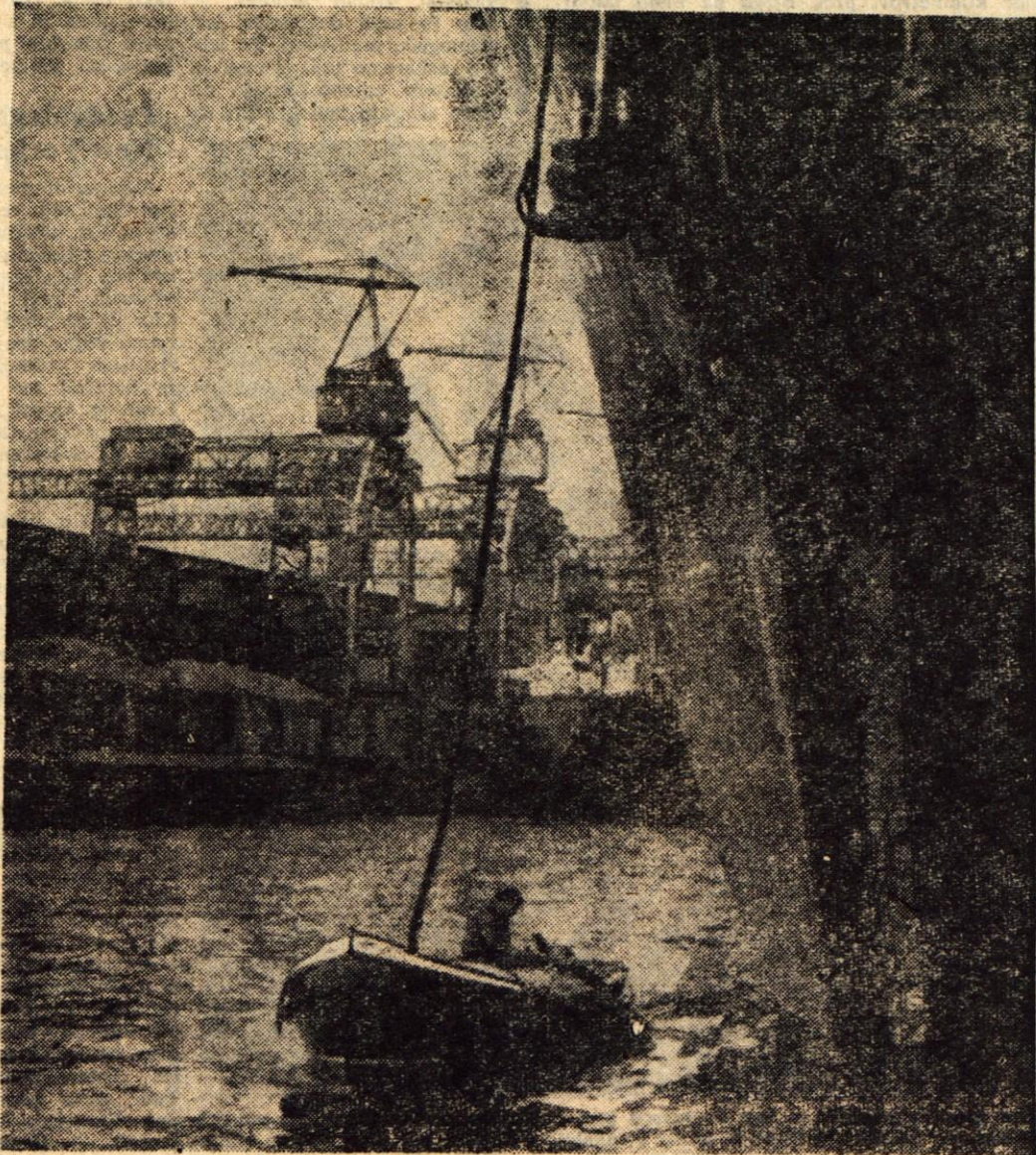
tega ali onega kraja, je mimogrede pred teboj cel kup prospektov vseh mogočih in nemogočih krajev, ki jih boš na svoji poti obiskal ali pa sploh nikoli. Toda tuje turistične agencije so nemške urade izredno dobro založile s propagandnim materialom, ker se dobro zavedajo, da bo prav iz te dežele prišlo največ turistov in da bodo prav ti pustili tam največ denarja. Mimogrede se znajde pred teboj tudi prospekt Gorenjske, Dubrovnika in drugih naših turističnih krajev. Tako nemški turisti dobivajo brezplačne informacije o krajih, ki so jim na razpolago za njihova potovanja, potem pa poleti in ob raznih praznikih vderejo v večino evropskih držav, pa tudi držav Bližnjega vzhoda.

Sprehod po mestu

Od mnogih znamenitosti, ki nam jih je priporočal hamburški vodnik po mestu, smo si ogledali samo Rathaus (mestno hišo), Landungsbrücken (del starega Hamburga, kjer so nekoč pristajale ladje), umetnostno galerijo in Bismarckov spomenik, ki čemerem in mrk gleda po Hamburgu na precej visokem podstavku z nekaj desetnimi stopnic, tako da ga lahko opaziš tudi izza sicer visokih dreves. Zagrebški šopotniki in Beograjčan Lazo, ki so potovali z nami, pa so odšli najprej v živalski vrt.

Mednarodna razstava cvetja

V Hamburg smo prišli v času mednarodne razstave cvetja. Moram reči, da je bil prav ta del našega sprehoda vreden največ, saj smo si lahko ogledali res izčrpano rastlinski svet iz najrazličnejših delov sveta. Videli smo tudi približno petnajst različno urejenih nacionalnih vrtov okoli modnih vil, ki so jih znani evropski in ameriški arhitekti postavili v velikem vrtu prav za to razstavo. Videli smo kaktuse visoke dva metra pa tudi samo pol centimetra, lokvanje z listi, katerih premer je bil večji od metra, najrazličnejše tropsko cvetje, cvetja za okna in stanovanjske prostore in tako naprej. Ves razstavni prostor, ki smo zanj porabili kake štiri ure, da smo ga vsaj površno obhodili, je preprežen z električno napeljavno, speljano kakih pet centimetrov pod zemljo, ki v hladnih mesecih skrbi za to, da rastlinje občutljivejše narave ne pozebe.

Pogled na del hamburške luke. V zrak štrlijo žerjavi, ki so skoraj popolnoma zamrežili ozračje

Televizija tudi za slepe

Na televizijskem simpoziju v Švici je neki znanstvenik izjavil, da obstajajo možnosti, da bi v perspektivi izdelali televizijske aparate, ki sploh ne bi delovali na čutilo vida, ampak bi neposredno v možgane pošiljali elektronske impulse, kar bi tudi slepim omogočilo, da gledajo televizijske oddaje. Gre za projekt, ki je danes še v glavah znanstvenikov, vendar že za bližnjo prihodnost predvidevajo konstrukcijo tako majhnih aparatov, kot so najmanjši današnji tranzistorji.

Na simpoziju so tudi izjavili, da se bo že do konca tega leta na tržišču pojavila naprava, ki bo lastnikom televizorjev omogočila, da si ponovijo oddajo, ki bi jo radi videli še enkrat. »Telekamera«, tako to novo napravo imenujejo, registrira na magnetni trak tako zvok kot tudi sliko, dela pa na istem principu kot navaden magnetofon.

Helikopter za vse

Novi sovjetski helikopter »Trifiblan« se lahko giblje po vodi, po zemlji in po zraku. Na helikopterju je nameščen turbinski motor, ki dela na principu koriščenja zračnih struj v kompresorju. Pri poletu z zemlje se ventil odpira in motor lahko doseže hitrost 65 kilometrov na uro. Prednje kolo helikopterja služi kot krmilo. Pri spuščanju na zemljo ali v vodo se ventil zapira, helikopter pa poganjajo posebne naprave.

Na nekem zahodnonemškem letališču bodo začeli preizkušati helikopter, za katerega trdijo, da je najhitrejši na svetu. Menda lahko doseže hitrost 480 kilometrov na uro.

128 pogovorov hkrati

Leta 1965 bodo dokončno usposobili novi podmorski telefonski kabel med Francijo in ZDA. Kabel bo dolg 7 tisoč kilometrov, prek njega pa bodo lahko hkrati potekalo 128 telefonskih pogovorov. Postavljanje tega kabla bi v našem denarju veljalo okoli 40 milijard dinarjev. Prvi podmorski kabel med tema državama so napeljali leta 1959 in omogoča 48 telefonskih pogovorov naenkrat.

Postaje zračnih poti

Nesluten razvoj letalskega prometa
— Letališča postajajo najbolj razsežni objekti

KAR POHITETI moramo, da dohitimo napredne dežele, ki so že zdavnaj spoznale nujnost zračnih poti, predvsem pa dejstvo, da je razvoj letalstva neposredno odvisen od sodobnih, tehnično dovršenih in dovolj velikih letališč. Prav v tem času dograjujemo Brnike, ki nas bodo uspešneje kot staro letališče vključili v mrežo zračnih poti in nas povezali s svetom. Za naše razmere bo to tehnično odlično urejeno letališče, na katerem bodo lahko pristajala najsodobnejša letala.

S kakšno hitrostjo se bo mujeno. Mnoga letališča so tako rekoč čez noč postala premajhna in z največjo težavo dohajajo potrebe naraščajočega prometa.

Predvidevanja New Yorka

Nekaterim mestom je bilo potrebno zelo veliko časa, da so dojela, kolikošno vrednost imajo tehnično popolnoma urejena letališča v dobi reaktivnih letal. New York City je že pred zadnjo svetovno vojno predvidel razvoj zračnega prometa. Letališče je planiral na robu zaliva Flushing. Odprli so ga 1. 1939 in je prvotno obsegalo površino 225,8 hektarov, njegova gradnja pa je veljala 45 milijonov dolarjev. Letališče je bilo kmalu pretesno. Nadomestili so ga z ogromnim mednarodnim letališčem Idlewild International, ki se razprostira na površini več kot 2 tisoč hektarov. Ker je letališče oddaljeno od mesta 32 kilometrov, so zgradili še specialno ekspresno avtomobilsko cesto.

Prirezan hrib

V okolici Pittsburga so zravnali vrh nekega hriba in na njem zgradili novo letališče, opremljeno z najsodobnejšimi in najpopolnejšimi napravami na svetu. Letališče mesta Washington so rekonstruirali, vendar še vedno ni kos prometu z reaktivnimi letali. Zato 48 kilometrov od ameriške prestolnice gradijo ogromno letališče Dulles International Airport. Tudi mesti Los Angeles in San Francisco sta na prostiranih površinah zgradili letališča s širokimi in dolgimi stezami, popolnimi kontrol-

nimi napravami in hangarji, delavnicami in objekti za za-
drževanje potnikov.

Ker je v ZDA že 290 tisoč zračnih poti, ki potekajo prek države v vseh smereh, so morali na letališčih še posebno pozornost posvetiti napravam, ki omogočajo varen let: radarjem, aparatom za navigacijo, kontrolnim centrom itd.

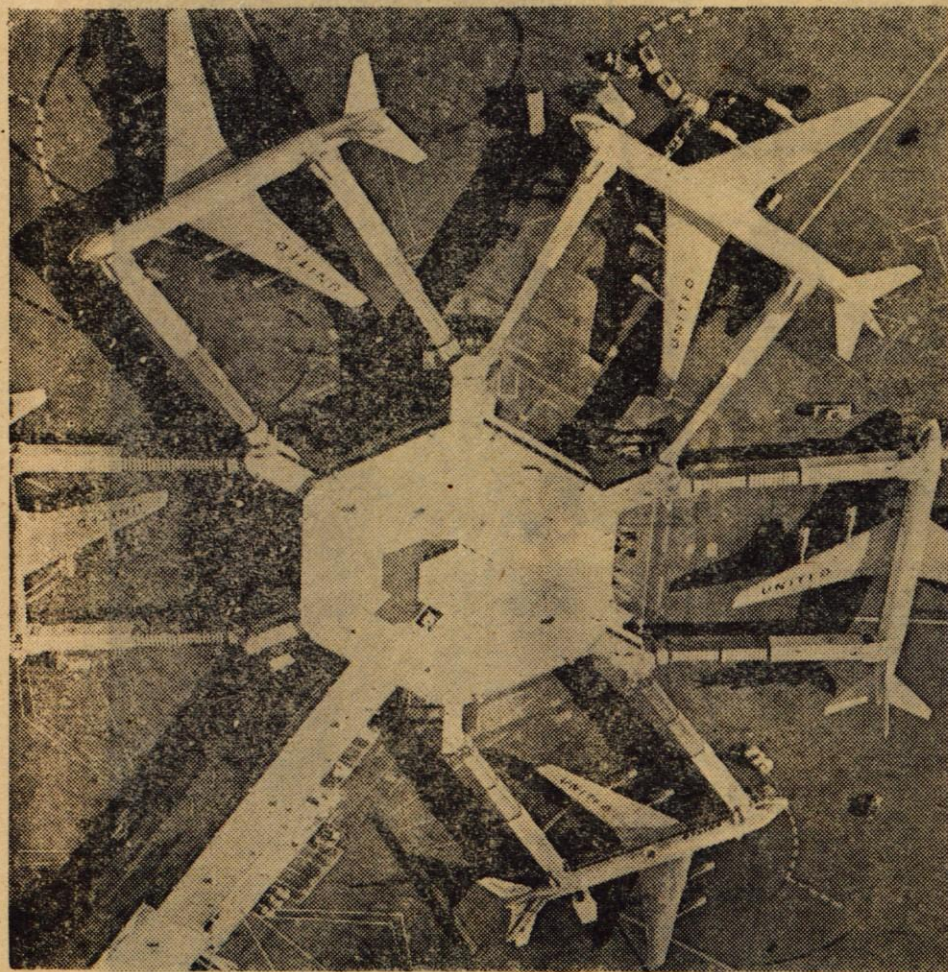
Vedno več potnikov

Najboljše predvojno potniško letalo je bilo »Douglas DC - 3«. V njem je bilo prostora za 21 potnikov, danes pa potniška letala na reaktivni pogon prepeljejo hkrati preko 100 ljudi. V operativnem pogledu je napredek prav fantastičen. Predvojno potniško letalo je imelo povprečno radij tisoč šeststo kilometrov, letelo pa je s hitrostjo povprečno 273,5 kilometrov na uro in na višini okoli 2400 metrov.

Se večji je bil porast potnikov, ki potujejo z letali. Leta 1945 so ameriška potniška letala prepeljala znotraj države 6 milijonov in pol potnikov in prevozila razdaljo petih milijard kilometrov. Leta 1960 se je število potnikov povzpelo na 55 milijonov, prevoženi kilometri pa na 48 milijard kilometrov.

Na nebu nisi sam

Zračne linije prek oceanov so postale široke poti, po katerih plovejo letala mnogih držav. Na svojem poletu prek oceana potniško letalo nikoli ni osamljeno. Obkrožajo ga druga letala, pomaga pa mu mreža naprav za zvezo in navigacijo, obvestila o letu in prometni kontrolni centri. Na tisoče elektronskih oči bdj nad letom. Elektronski glasovi vodijo letalo tako podnevi kot tudi ponoči. Vrsta meteoroloških postaj na morju in na kopnem neprestano proučuje atmosfero, da bi posredovale zadnje podatke o vremenskih pogojih. Skoraj 4 tisoč letališč po vsem svetu je oskrbljeno z napravami in strokovnjaki, ki pomagajo, da se letala varno spuščajo. Večina vseh teh naprav za varnost je nastala v zadnjih petnajstih letih.

Pristajališčna zgradba letališča v San Franciscu ima obliko zobčenika. Premični pokriti prehodi neposredno povezujejo izhod iz letala s čakalnico. Dolžina teh prehodov se lahko menja, z njimi upravljajo s pomočjo elektromagnetov, namestiti pa jih je mogoče v manj kot 60 sekundah.

Mali nasveti

Madeži črnila

● **MADEŽE ČRNILA** odstranite z lesa najhitreje s citronovo kislino in toplo vodo.

Nakit

● **FILIGRANSKI NAKIT** lepo osnažimo v vodi, ki smo ji dodali malo salmiaka. Sušimo ga na toplem, ne da bi ga obrisali.

Gobe

● **GUMIJASTE GOBE** čistimo z milnico, dobro speremo in posušimo. Večkrat jih za nekaj časa namočimo v mešanico hipermangana, vode in boraksa ali vode in soli, da se temeljito očistijo in razkužijo.

Pete

● **GUMIJASTE PETE** ali podplate zdrgnemo večkrat z ostrim steklenim papirjem, da nam ne drči.

Krtače

● **KRTAČE** postanejo po daljši uporabi tako prašne in tako umazane, da skorajda ne služijo več svojemu namenu. Umazanijo odstranimo z mlačno milnico, ki smo ji dodali salmiaka. Paziti moramo le, da ne zmočimo lesenega dela. Sušimo jih tako, da jih postavimo po strani; tako da se voda lahko odteka. Če so postale ščetine mehke, namočimo suho krtačo v močno raztopino galuna ali v okisano vodo. Tudi pri tem moramo paziti, da lesa ne zmočimo.

PRICETEK šolskega pouka ni samo otroške glavičke malce zresnil, pač pa je pri starših vzbudil tudi vprašanje otrokove garderobe. Prav gotovo, da je bilo otroku — malčku doma potrebno dosti manj oblačil kot šolarju. Tudi otroci sami pridejo na dan z raznimi mogočimi in nemogočimi željami. Če so njihovi predlogi pametni, jim bomo skušali ustreči in kupiti tako srajco oziroma hlačke, kot si jo oni žele. Sicer se pa zavedajmo, da so otrokove želje včasih neumestne in skušajmo mu lepo dopovedati, da so njegove ideje neizpeljive.

Topla obleka

PREDVSEM bomo gledale, da bodo otroci v hladnem deževnem jesenskem vremenu toplo oblečeni. Že odraščajoči hčerki, ki bo po vsej sili hotela nositi le najlon nogavice, skušajmo dopovedati, da so neprozorne nogavice za izlet ali dolgo pot v šolo primernejše in tudi modernejše. Če ste spretni v pletenju boste otrokom na-

Otrok in obleka

pletli grobo pletene jopice ali puloverje, zakaj prav ti so zelo moderni v letošnji jeseni in zimi, pa ne samo to, vsi vemo, da so pletenine tople in trpežne. Bodimo pa malce pozorni pri usklajevanju barv. Ni vseeno, če otroka našarimo z raznimi barvami. Pazimo, da k pisarnemu krilcu oblečemo deklici le enobarvno jopico ali bluzico in obratno. Že majhnega otroka skušajmo navajati na okusno oblačenje. Zopet pa moramo biti pazljive pri deklicah, da jim s pretiranim spodbujanjem ne

Nasvet

SE NASVET, kaj ko bi otroku šolarju za zimo namesto plaščka dali ukrojiti pelerino iz toplega volnenega blaga. Ne samo, da so pelerine že nekaj let ljubljene nekaterih modnih kreatorjev, tudi praktične so. Imajo pa eno napako, da zahtevajo, da je obleka pod njo tudi topla. Razumljivo nam je, da je zaradi tega, ker se ne prilaga telesu malce hladnejša od plašča.

Koristi zdravih rastlin

SKORAJ NA VSAKEM koraku naletimo na kakšno zdravilno rastlino. Zavedamo se, da nam pri določeni bolezni utegne koristiti, včasih pa le nismo povsem gotovi, kakšen zdravilen učinek ima določena rastlina. Ne bo napak, če si jih nekaj ogledamo.

Pelin

Cvet, vršički in listi vsebujejo zelenkasta eterična olja, grenčico, smole, čreslovine in soli. Čaj in sok poživljata živce in prebavila, pospešujeta izločanje žolča, sok je dober tudi za gliste in za vročino. Že stari Grki in Rimljani so ga poznali kot dobro zdravilo in nešteto je raznih grenčič, likerjev in sokov iz pelina. Kožo si naitiramo s pelinom zaper pikne mrčesa.

Peteršilj

Peteršilj poznajo posebno dobro gospodinjke. Ne vsebuje samo dosti vitaminov in ne izboljšujemo samo okusa pripravljenim jedem — še več je vreden. Sok ali zavretek je dobro sredstvo za pege; stolčeno seme, pomešano z mastjo, za glavne uši, celo za garje. Vsebuje eterična olja, sladkor in kafro, zato je tudi dobro sredstvo za krepitev slabega srca; pomirja in preganja črevesne vetrove in žene na vodo. Uporabna je vsa rastlina s koreninom vred.

Tavžentroža

Tavžentroža, gričevnik je zelo cenjena in iskana rastlina. Saj že njeno ime pove, da služi v več namenov. Vsebuje grenčice, smole, voske in eritrocenavrin. Ljudje so jo že nekdanj cenili kot zdravilo. Velja za prav dobro poživilo za prebavila, tako v obliki čaja kot v obliki tinkture; zavretek je dober za čiščenje kože. Kot čaj jo s pridom uporabljamo pri najrazličnejših boleznih, samo

ne pri ranah na želodcu in dvanajsterniku. Že od nekdaj so jo uporabljali proti vročini.

Vijolice

Vijolica vsebuje eterična olja, barvilo riolin in soli. Cvet in listi dajo dober čaj; tudi kot zavretek za umivanje in čiščenje kože. Čaj iz korenin in korenike povzroča bljuvanje. Uporabne so le dišeče vijolice. Med vijolice spada tudi mačeha. Vsebuje violin, salicilno kislino, rumeno barvilo, sluz in soli. Čaj iz te rastline povzroča rahlo znojenje, trebljenje, zato je dober kot dodatek lipovemu ali bezgovemu čaju.

Recept

Goveje ledvice v omaki

¼ kg ledvic, 15 dkg olja ali masti, 15 dkg čebule, sol, poper, 2 dkg česna, majaron, 5 dkg moke, juho ali vodo, zelen peteršilj, limonin sok.

Ledvice zrežemo na majhne rezine. Na segreti maščobi sprajžimo drobno sesekljano čebulo. Ko zarumeni, dodamo ledvice, posolimo, po-

popramo in na močnem ognju hitro sprajžimo, da jim ohranimo čimveč soka. Sprajženim ledvicam dodamo sesekljan česen, majaron, moko, premešamo in še malo prepražimo. Nato zalijemo z juho ali vodo. Vre naj ½ ure. Zboljšamo jih z limoninim sokom in po potrebi še osolimo. Ponudimo s kuhanim krompirjem, dušenim rižem, polento, krompirjevimi ali kruhovimi cmoki.

Sportna obleka za jesenske dni. Linija je rahlo nakazana, žepki so vidni in praktični tričetrtinski rokavi — vse to so zamislil znanega Parizana — Guy Larochea

Vsega še nimamo v malem prstu

Veliko ljudi iz Gorenjske, ne samo poslovnih, je obiskalo zagrebški velesejem. Na njem je razstavljalo osemnajst gorenjskih tovarn svoje izdelke — Gneča okoli igralne skrinjice — Hladilniki so važnejši od metle.

POSLOVNO JESEN si je težko zamisliti brez zagrebškega velesejma. Vsaka količak pomembna tovarna razstavlja na velesejmu, nepomembne in neznane tovarne pa razstavljajo, da bi postale pomembne. Zagrebški velesejem je lepa priložnost za poslovne ljudi, da si oskrbijo nove poslovne prijatelje. In ker ima Gorenjska precej industrijska pljuča, odhajajo njeni poslovni ljudje v Zagreb s trebuhu (obilnimi) za kruhom.

Stari znanci

Gorenjska industrija je bile vse občine. Jeseničani so v skupinski razstavi v družbi z ostalimi jugoslovanskimi železarnami razstavljali svoje izdelke od žebeljev do valjane pločevine, radovljizila. čez 18 gorenjskih tovarn in podjetij. Zastopane so gami, okrasnimi predmeti

Gorenjski razstavljalci na Zagrebškem velesejmu

velesejska urejenost zapuščala pri povprečnem obiskovalcu.

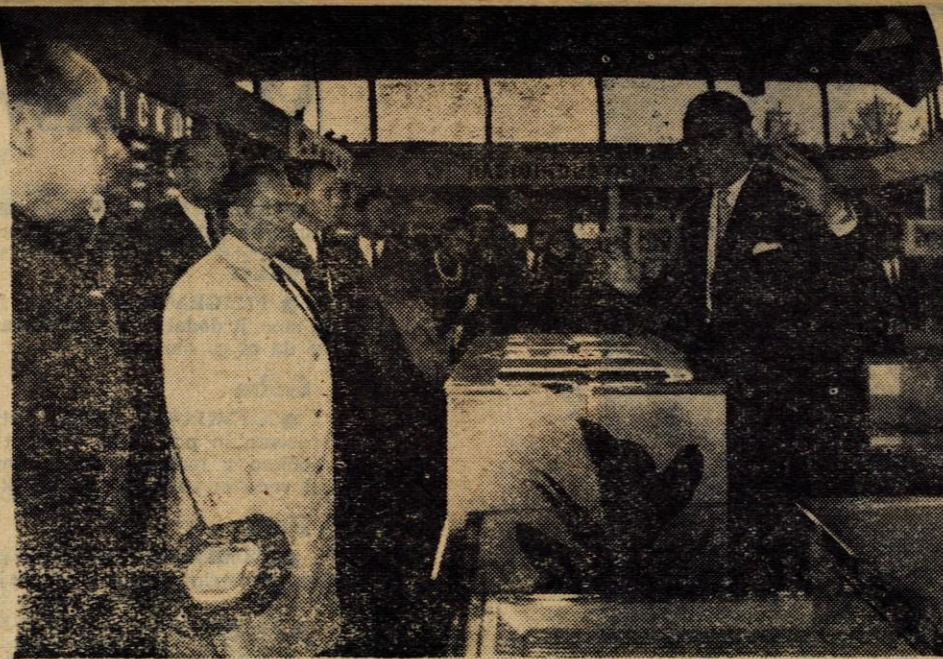
Gneča okoli igralne skrinjice

Staro pravilo je, da se ljudje najbolj gnetejo okoli vrele kaše. Na razstavnem prostoru kranjske Iskre je bila prava gneča okoli igralne skrinjice, ki so jih pred mesecem začeli izdelovati v večjem številu. Igralne skrinjice so pritegovale predvsem mlajše ljudi, ki so se zabavali tudi s poslušanjem uspešnih popevk in stali ob skrinjici tudi ure dolgo, dokler se niso zvrstile vse popevke s plošč.

— Slišal sem, da so te skrinjice namenjene samo tujini!

— Ali si je mogoče kupiti takšno skrinjico? Ali je cena tega izdelka tovarne Iskra preračunana tudi za žep našega domačega kupca?

— Ali je res, da ste dobili vrnjeno pošiljko iz tujine?

Tovariš Tito z zanimanjem posluša razlago o razstavljenih proizvodih Loške tovarne hladilnikov iz Skofje Loke na zagrebškem velesejmu. Podatke o novih proizvodih mu posreduje predstavnik LTH na zagrebškem velesejmu Peter Grgin

— Kdaj jih bomo lahko kupili v naših trgovinah?

— Ali skrinjico samo razstavljate, ali pa jo bo mogoče kupiti tudi za naš denar?

Vprašanja so se ponavljala. Na njih je odgovarjal človek, ki je bil zadolžen, da stoji ob skrinjici kot lipov bog. Prihajal je v zadrego, včasih mignil z rameni, poskušal dati pametno razlago, ko pa mu je bilo vsega zadosti je molčal, kot bi bil obsojen na deset let strogega zapora, če bi odprl usta. Bil je študent, ki so ga najeli za čas velesejma. Njemu so bili

podatki o igralni skrinjici španska vas. Najbrž pa se je tudi že naveličal štirinajst dni ponavljati iste odgovore. V ameriškem paviljonu so ta problem rešili z gumbi. Pritisnil si na gumb in dobil odgovor na vprašanja, ki obiskovalce najbolj zanimajo. Pri nas imamo namesto gumbov rajši ljudi za avtomate.

Ljudje kupujejo hladilnike

Loška tovarna hladilnikov je imela velik razstaven prostor. Ob nji-

hovem odru se je prvi dan sejma zaustavil tudi predsednik Tito, ki so mu na kratko razložili nove razstavljene izdelke. Med njimi so bile nove velike vitrine za samopostrežne trgovine, nove klimatične naprave za ogrevanje ali hlajenje prostorov in montažne hladilnice. Zanimanje za nove izdelke škofjeloske tovarne je bilo precejšnje. Povpraševanje po hladilnikih je še vedno veliko. Nekdo od obiskovalcev je dejal: »Hladilnik je gospodinjam bolj potreben kot sirkova metla!«

Pred dograditvijo ljubeljskega predora

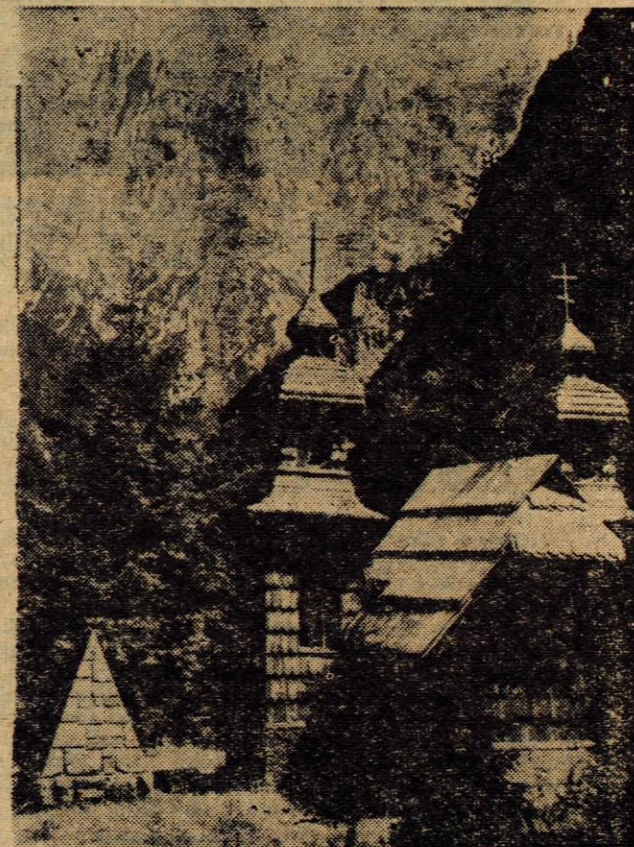
ŽE DOLGA STOLETJA so imeli naši ljudje težave, kako vzdrževati stik s svetom na drugi strani Karavank. Prirodne gorske prepreke so jih postavljale pred težke naloge. Promet nikoli ni bil posrečeno rešen, zlasti v zimskem času so vremenske razmere prekrizale načrte marsikateremu vozilu. V kratkem pa bodo vsi zadržki odpadli. Prometna vozila bodo stekla po najkrajši poti skozi predor. Vozniki se ne bodo več jezili nad muhami vremena pozimi in poleti.

V starih časih

Ljubeljski predor je bil že v davni preteklosti važna prometna žila. V času Rimljanov je tekla prek ljubeljskega sedla najbližja zveza med mestom Virunum in našo Emono. Seveda je bilo cestišče takrat bolj slabo vzdrževano. Šele v 16. stoletju so napravili iz slabe poti cesto, ki je bila na vrhu ljubeljskega klanca speljana skozi 150 korakov dolg predor, za tiste čase pravo čudo. Gorski prelaz pa je bil kljub temu slabo prehodan, zato so že zgodaj začeli razpravljati in pisati o ljubeljskem predoru, ki naj bi bil zgrajen prav tam, kjer je danes. Kaže pa, da je takratnim ljudem manjkalo poguma, denarja, orodja in pripomočkov, s katerimi bi lahko začeli uresničevati pametno zamisel. Dve stoletji pozneje, nekako v 18. stoletju, so razširili in izboljšali cesto. Stari predor na vrhu Ljubelja se je začel podirati in končno so ga porušili. Namesto predora so izsekali globok prehod, na oba konca pa postavili v spomin na stari predor dva obeliska, ki stojita še danes.

Predor - najkrajša pot

Že v starih časih so se ljudje ukvarjali z mislijo, da bi prevrtali goro — Takrat zato ni bilo denarja in poguma — V drugi svetovni vojni so vojni ujetniki začeli prebijati skalo — Predor bo najkrajša pot z našimi severnimi sosedi

Ujetniki vrtajo do smrti

Takoj po prilastitvi Gorenjske so Nemci začeli z gradnjo predora. Kot je več ali manj že dobro znano, so za delavce uporabili vojni ujetnike in politične zapornike. Mnogi med njimi so v predoru pustili svoje zdravje in svoja življenja. Ljubeljski predor jih je kosil neusmiljeno. Predor je zahteval velike žrtve in Nemci z naporu niso varčevali. Med vojno pa je bil predor zopet delno zasut in porušen. Nekaj let po vojni so začeli s popravilnimi deli in na naši strani je predor zdaj že popolnoma zgotovljen. Verjetno bo predor že v tem letu izročen prometu. Sedanji ljubeljski predor je kakšnih 300 metrov pod vrhom. Dolg je 1550 metrov, širok 12,5, visok pa 8 metrov. Kljub temu da je bila ljubeljska cesta strma in nevarna za vožnjo, se je lani pripeljalo po njej v našo državo več potnikov kot na Podkorenškem in Jezerskem sedlu. Lahko si mislimo, kako bo z dograditvijo predora po skoraj sto letih spet zaživela šentanska dolina.

Lanež Piškur

Ruska kapelica na Vršiču

MORDA SE spominjate kapelice ob poti na Vršič? Komu je namenjena? Ruskim ujetnikom. Zakaj?

Vse je že zgodovina. Prve steze so naredili pastirji, ki so gnali na pašo. Kasneje se je pričela razvijati trgovina z lesom. Steze so morali razširiti.

Prišla je prva svetovna vojna. Cesta bo služila za prevoz orožja, zato jo je bilo treba razširiti. 24. maja 1915 je Italija napovedala vojno Avstriji. Z delom so morali pohiteti. Prišlo je več kot 12.000 ruskih ujetnikov. Barake so imeli ob vsej trasi. Bile pa so slabe in gospodarili so mraz, lakota in bolezn. Vsako zimo so jim grozili plazovi.

Zima 1915/16. Dolgo ni bilo snega. Dela so lepo napredovala. Na vrhu so že gradili spomenik princu Eugenu. Predstavljal naj bi veličino Avstrije.

Prve dni marca je pričelo močno snežiti. 8. marca se je zgodilo. Plaz iz Mojstrovke je zasul 120 ujetnikov, ki so delali pri spomeniku. Dvajsetmetrsko ogrado je spomenika je izginilo. Kmalu za prvim se je utrgal še eden. Dela na cesti so morali ustaviti. Ujetniki so se uprli. Hoteli so proč od lakote in plazov, proč od trpljenja in smrti!

Svojim tovarišem, ki so izgubili življenja v borbi za cesto, so ujetniki postavili lepo kapelico. Zgrajena je v značilnem ruskem ljudskem slogu. Ostala je kot lep spomin na trpljenje.

Tatjana Vozel

Naš roman

Tisto noč sem ugotovil, da sem v položaju, prav značilnem zame. Zame je bilo značilno, da sem odskočil sam in v civilni obleki. Za posebno armadno službo sem se lahko prijavil zato, ker sem v Oxfordu študiral nemščino. Nemščino v Oxfordu pa sem študiral zato, da bi se lahko tekoče in brez napak pogovarjal s svojo nemško materjo. Moja mati, Nemka, je bila plemenita, krhko nežna in brezhibna ženska z zamočlo plavimi lasmi. In ker je bila mati takšna, kakor je bila, sem postal takšen, kakršen sem. Podrobnosti o izvoru nadarjenosti moje vrste lahko preberete v analitični strokovni literaturi. Mati je mimogrede že mrtva; umrla je med vojno, v času, ko sem tičal v nemškem častniškem ujetniškem taborišču. Vendar segam predaleč. V začetku vojne sem imel osemnajst let. Izbruhnila je prav v trenutku, ko sem se dodobra zavedel, da ne sodim med normalne ljudi. In ker nisem sodil med normalne ljudi, sem se učil nemščine, kajti tedaj, ob koncu dozorevanja, sem čutil, da sem izbran pa sočasno izobčen. Zato sem se prijavil v Counter Intelligence Corps. Nisem hotel med veliko množico običajnih ljudi. Rogam se ljudem, ki zanikajo vzročne

zakone. Moja usoda je posledica popolne, samodejne verige vzrokov.

Zašel sem torej v dejavnost, prihranjeno posameznikom, izbrancem, toda za čuda nisem nikdar zaznal skrajne slasti poklica, ki sem ga izbral: namreč odskok s padalom. Vdili so me, toda pred skokom sem moral vselej jemati hrabrilo sredstvo, da bi se pripravil. Tudi tisto noč sem pogoltnil tablete in zato sembuden, med omotico in skrajnim vznemirjenjem, ležal na svili v podrašti pa čakal na jutranjo zoro. Pred odhodom sem z nekaj cigaretami poskušal najti pomiritev, ki pa je bila zlagana.

Kmalu sem našel cesto proti Hildesheimu in zatem napis z napovedjo, da je do mesta še sedem kilometrov. Po kakšnih dveh kilometrih sem prišel v vas, ki je bila pravzaprav že industrijsko naselje. Naselje in tovarno, ki je spadala zraven, so v noči, še preden sem odskočil, napadla ameriška letala — mimogrede naj povem, da sem v okolici še pred odskokom videl več požarov — tretjina vasi je bila porušena, prebivalstvo na ulicah, krog še gorečih ali kadječih se poslopij, v zmešnjavi me ni nihče opazil ali pa sem vsaj tako sodil, spominjam se še, da sem pred eno izmed hiš pomagal pospravljati pohištvo in vsakovrstne hišne potrebe, ki so jih mogoče nosili iz goreče notranjine. Odšel sem dalje in prišel do velike cemente barake ali bolje do tega, kar je od nje še ostalo, pred njo so se zaustavljali bolniški avtomobili, iz kleti sem slišal glasno tarnanje, vstopil sem in sestopol po ometu v kletu, kjer so v dolgi vrsti ležale mrtve delavke, tovarišice, ki so jih preživele, pa so klečale pred njimi in v tujem

A. A. BEG

jeziku tožile ali molile. Iz pripovedovanja ljudi, ki so prepadeni stali pred mrtvimi, so bile Rusinje, prisilne delavke, zaposlene v tovarni,

mrtvim, ki so jih pobile naše bombe, zdaj ni bilo več treba delati, dolga vrsta, dvajset do trideset mladih žena, je nemo ležala na kletnih tleh; telesa so prekrili z odejami, obrazi pa so sivi in blede s še odprtimi očmi strmeli v goli kletni strop.

Odšel sem iz kleti in vasi, vreme je bilo lepo, sijoče majsko jutro, v nepojmljivem nasprotju s posinjelimi obrazi mrtvih žena, vznemirjenje se je povrnilo in doživeltje sem dojel kot slabo znamenje. Pomislite, da sem večji del vojne preživel v skrivnem, močno skritem središču obveščevalne službe, videl sem le majhen del bombnih napadov na Anglijo, nisem bil naiven, toda med pripravljanjem na nalogo, ki me je čakala in ki so mi jo zdaj zastavili, sem se oklepal predstave o pustolovščini, zdaj pa se mi je že koj spočetka posvetilo, da ne sodelujem v pustolovščini, temveč v nekakšnem strašnem nesmislu. Na to nisem bil pripravljen.

Po dobri uri hoje sem prispel v mesto Hildesheim. Poznate Hildesheim? Prikupno, čisto in ne preveliko mesto. Prišel sem skozi predmestja z enodružinskimi hišami sredi majhnih vrtov in potem v strnjene ulice z večjimi hišami, nisem hotel, ogledoval sem trgovske izložbe, kjer pa ni bilo kdove kaj videti. Čeravno so bile zelo podobne vojnim izložbam angleških trgovin, sem je vse zdelo zelo tuje, bil sem v tujini in zadržal sem korak, začel sem se sprehajati, da bi se privadil tujemu okolju, dejal sem si, da se moram z njimi zlit, če nočem, da bi me opozali, nenadoma sem se zalotil v misli, da moram postati skoraj Nemec, če želim uspešno uresničiti nalogo, ki so mi jo zaupali.

Na velesejmu

ZJUTRAJ SMO se zbrali na železniški postaji. Nameravali smo v Zagreb na velesejem. Vlak je imel več kot eno uro zamude. Ko je le prišel, smo hitro zasedli vagon, ki je bil rezerviran za nas. Posedli smo se tako, da je bilo v vsakem kupeju po devet učencev. Vozili smo se tri ure. Med potjo smo jedli, peli in opazovali naravo. V Zagrebu smo se usedli na trolejbus, ki nas je pripeljal na razstavišni prostor.

Znašli smo se na sejmišču. Ze takoj pri vhodu v jugoslovanski paviljon smo dobili prospekte. V jugoslovanske paviljone smo šli vsi skupaj, nato pa smo se razdelili v več skupin. Vsaka si je ogledala tiste paviljone, ki so jo najbolj zanimali. Meni se je zdel najlepši indijski paviljon.

Veliko smo hodili in postali utrujeni. Toda kljub temu smo se po kratkem počitku

odpravili še na Maksimir v živalski vrt. Nadlje smo se ustavljali pri tulnih, medvedih in slonih. Po ogledu smo se s tramvajem odpeljali do železniške postaje.

Bila sem prvič v Zagrebu, prvič na velesejmu in v živalskem vrtu, zato mi bo ostal ta izlet še dolgo v spominu.

Slavka Markun
Osnovna šola
Šenčur

Razbite sanje

HODILA SEM v tretji razred. Tovarišica učiteljica me je izbrala, da bi igrala v igrici Rdeča kapica. Dolgo sem se učila in težko pričakovala, kdaj bom lahko nastopila v igri kot prava igravka.

Vsak teden smo imeli vaje. Učili smo se lepo in gladko pripovedovati in peti. Pri vajah nam nikoli ni zmanjkalo dobre volje. Najbolj zabavno je bilo, ko sem morala plešati z zajčkom Belorepkom. Doma sem veliko premišljevala o tem, kako bo, ko bom nastopila pred vsemi sošolci in drugimi ljudmi. Toda kmalu sem bila zelo razočarana. Moje sanje se niso mogle uresničiti, kajti zbolela sem. Bila sem zelo dolgo bolna, in ko bi morala nastopiti ob koncu šolskega leta, sem ležala v postelji.

Irena Jenko,
Osnovna šola Šenčur

Učenke iz osnovne šole na Trati pri Škofji Loki zelo radi obiskujejo pouk gospodinjstva. Pravijo, da se tam nauče mnogo koristnega za življenje: kuhajo, pečejo in opravljajo vsa gospodinjstva dela

Šale

Matošev predlog

Pesniku in kritiku ANTONU MATOSU nekega dne potoji starejši človek:

— Prijatelj, kaj naj naredim? Zadnji čas mi je spomin opešal.

— Posodi mi tisočak — se hitro domisli Matoš.

Trobljenje v molu

V norveškega komponista EDVARDA GRIEGA bi se kmalu zaletel neprevidni šofer. H komponistu stopi prometnik in vpraša:

— Ste si zapomnili številko avtomobila?

— To ne, — reče komponist — toda spominjam se tona njegove hupe. Bil je v A-molu.

Oče mi je pripovedoval svoje partizanske doživljaje

Ko je moj oče leta 1942 odšel v partizane, je bil nekaj mesecev kurir. Nisil je važna partizanska sporočila. Še dandanes se rad spominja tistih časov in nam večkrat pove o tem kakšno

Nemci! Bili so blizu. Ni sem vedel, kaj sedaj. Hitro sem skočil za veliko skalo. Več nisem bil skrit, videč se me je s ceste skoraj pol. Vendar nisem imel časa, da bi se umaknil drugam. Avtomobili so pripeljali mimo. Bilo me je strah, da sem komaj dihal. K sreči me ni nihče opazil. Ko se je ropot izgubil med šumenjem gozdov, mi je kar odleglo. Sporočilo sem nesel dalje in se čimbolj izogibal cesti. Na cilj sem prispel pravočasno. Partizani so se pripravili na napad na Nemce in zmagali.

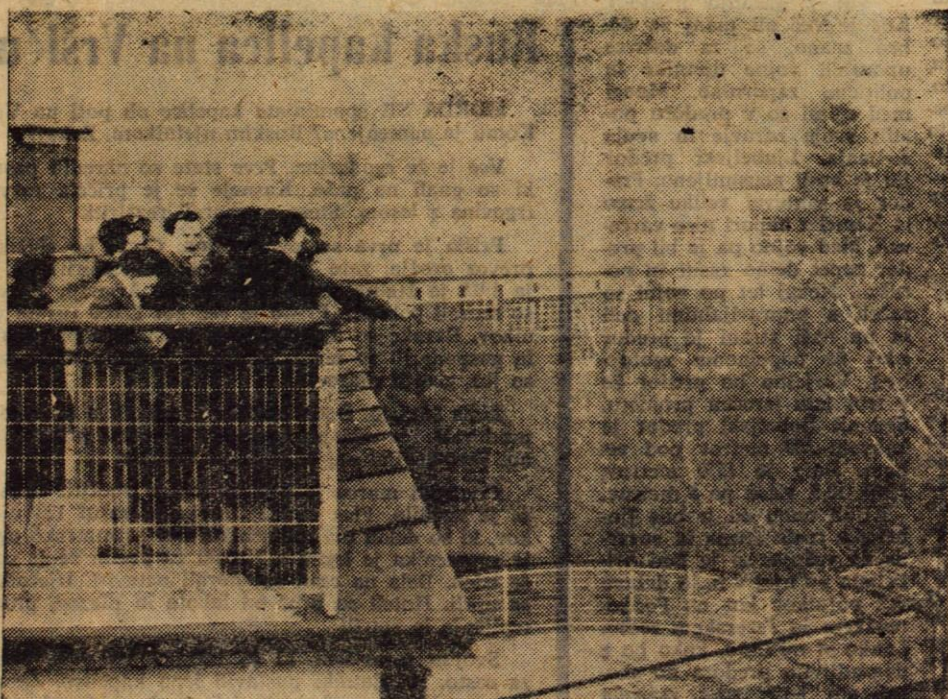
Zelo rada poslušam očeto pripovedovanje in sem vesela, da imam očeta — nekdanjega zvestega kurirja oziroma partizana.

Marija Dornik,
učenka 3. a razreda
osnovne šole Blei

mlada rast

zgodbo. Nekoč nam je pripovedoval, kako je nesel pošto na Pokljuko.

»Bila je zima in pritiskal je mraz. Sneg je bil visok. Moral sem iti iz Krnice na Pokljuko. Nesel sem zelo važno sporočilo. Šel sem pozno zvečer. Bilo me je strah, zato sem hodil po cesti. Bil sem že zelo daleč, ko zaslišim ropot avtomobilov.

Šole se niso začele samo pri nas, temveč po vsem svetu. Slika prikazuje začetek šolskega leta v neki pariški šoli

Foto: Zvan

Vrtiljak filmskih, velikih

Francija

Po »Gradu na Švedskem« (z Monico Vitti) bo znani režiser in odkritelj BB — Roger Vadim posnel francosko epizodo v novem mednarodnem filmskem omnibusu o ljubezni »Kako zapeljati dekle v 24 urah«. Ameriško epizodo bo režiral Jules Dassin, italijansko pa Mario Monicelli.

Popularni francoski igralec Bourvil igra glavno vlogo v novem filmu Claudea Autant-Lara »Zaklad v Jošéfi«. Razen njega nastopata v tej zgodbi o tihotapcih tudi Pierre Brasseur in Anna Magnani.

Jean Sorel, Robert Hossein in Georges Wilson (»Po toliko letih«) igrajo glavne vloge v filmu »Kurja polt«, ki ga snema režiser Julien Duvivier (Afera Mauritius, Čas morivcev, Zdrahar).

Italija

Sredi snemanja sta kar dva filma po romanih znanega pisatelja Alberta Moravia. Mladi Damiani

no Damiani (Zlata školjka za »Arturov otok« lani v San Sebastianu) režira »Dolčas« z Bette Davis in Horstom Buchholzom. Jean-Luc Godard pa snema »Prezir«, v katerem igra razen Brigitte Bardot tudi stari režiser Fritz Lang.

Vittorio de Sica, ki se je spet posvetil predvsem režiji, si je po »Ciociari« in nedavno končanih »Zaprthi« v Altoni ponovno zagotovil sodelovanje Sophie Loren: skupaj z Marcellom Mastroiannijem igra v njegovem najnovejšem filmu, ki nosi v originalu naslov »Baba« in za katerega je napisal scenarij Eduardo de Filippo.

Združene države Amerike

Shirley MacLaine, Robert Mitchum, Gene Kelly, Paul Newman in Dean Martin nastopajo v komediji »Ljubim Louis«, ki jo snema režiser J. Lee Thompson (Tigrov zaliv, Taras Bulba).

Frank Perry, ki je bil lani nagrajen na beneškem festivalu za svoj prvenec »David in Liza«, snema zdaj svoj drugi film »Pikapolonica, pikapolonica«. Scenarij je spet napisal Eleonor Perry, igrajo pa Nancy Marchand, William Daniels in Marilyn Rogers.

Znani angleški komik Peter Sellers (indijski zdravnik v »Milijonarki«) bo debutiral v ameriškem filmu

ŠTIRINDVAJSETE BENETKE — Na letošnjem filmskem festivalu v Benetkah je dobil nagrado za moško vlogo Anglež Albert Finney za »Toma Jonesa« (na sliki s Suzano York). Nagrado za žensko vlogo je dobila Dolphine Seyrig za »Muriel ali čas neke vrnilitve«, Zlatega leva je odnesel Italijan Francesco Rosi za odlične »Roke nad mestom«, posebno nagrado žirije sta dobila Louis Malle za »Veščo« in sovjetski režiser Talankin za »Vstop v Hviljenje«, mednarodna filmska kritika pa je dala svoje priznanje filmu »Krvnik« Spanca Luisa Garcie Berlange.

Devetnajstletna Sarah Miles, značilna predstavnica mlade generacije v angleškem filmu, je navdušila kritike v filmu »Procesni rok« Petra Glenvillea

z vlogo v »Svetu Henryja Orienta« režiserja Rogerja Roya Hilla. Nato pa bo nastopil v filmu Billyja (Nekateri so za vroče) Wilderja — »Zasebno življenje Sherlocka Holmesa«, kjer bo igral doktorja Watsona nasproti Sherlocku Holmesu Petra O'Tolea (»Lawrence Arabski« z Oskarjem).

Družba »Warner Brothers« namerava do junija 1965 posneti po zelo uspelem musicalu »Moja lepa gospa« (May fair lady) film, ki bo njen najdražji podvig: 10 milijonov dolarjev, razen tega pa še 5,5 milijona za pravice do snemanja! Režiral bo George Cukor, na čelu igravske ekipe pa bodo Audrey Hepburn, Rex Harrison in Stanley Holloway.

Med snemanjem spektakla »Padec rimskega imperija« za producenta Samuela Bronstona v Španiji je Mel Ferrer že začel pripravljati teren za snemanje novega filma v lastni produkciji — biografijo velikega španskega slikarja »El Greca«, ki ga bo seveda tudi sam igral.

Velika Britanija

Režiser Karel Reisz in igralec Albert Finney (»V sobotno zvečer, v nedeljo jutraj«) sta tudi producenta svojega novega filma »Znočiti se mora«. Finney igra v tej novi verziji klasične melodrame iz leta 1937 psihopata, ki umori paralično žensko (Mona Washburne).

Režiser Cy Eanfield se je po treh mesecih snemanja v Južni Afriki (3000 črnih statistik) vrnil v angleške ateljeje, da bi posnel še notranje prizore za svoj film »Glavno vlogo v filmu igra Stanley Baker (obe-

nem koproducent), razen njega pa nastopajo Jack Hawkins, Ulla Jacobsson in James Booth.

Težko si je bilo misliti, da se bo lotil David Lean po svojem velefilmu »Lawrence Arabski« česa enako ambicioznega. Vendar se je to zgodilo: režiral bo »Doktorja Zivaga« za italijanskega producenta Carla Pontija. Scenarij po romanu Borisa Pasternaka pripravlja Robert Bolt, ki je napisal tudi scenarij za »Lawrencea«. Kot smo že poročali, bo naslovno vlogo predvidoma igral Burt Lancaster, v eni ostalih vlog pa se bo verjetno pojavila tudi Pontijeva žena Sophia Loren.

Sovjetska zveza

V satirčni komediji »Kaj satirčni komediji »Kaj XVIII.« režiserjev N. dežde Koševerove in M. Sapirova (»Lenfilm«, igrajo popularni komiki Erast Garin, Lidija Sukarevskaja in Aleksander Demjanenko) da kralj najprej pobiti vse golobe v svoji deželi, nato pa se pripravlja, da bo isto storil s svojimi sosedi, ki mu niso všeč... Vsaka podobnost s Kitajsko je samo slučajna??

Kot smo že poročali, snema režiser Grigorij Kozincev (Don Kihot) novo filmsko verzijo Shakespeareovega »Hamleta«. Film bo v dveh delih, za široko platno in v črno beli tehniki. Naslovno vlogo igra Inokentij Smoktunovskij (Devet dni enega leta), Ofelijo pa osemnajstletna Anastazija Vertinskaja. Glasbeno spremljavo je napisal Soštakovič. Kozincev pravi, da je njegov Hamlet uporen idealist, ki se noče sprijazniti s korupcijo v Kladvijskem kraljestvu.

»POGLED Z MOSTU« je zelo uspel prenos Millerjeve drame, ki ga je za Francoze z režiral ameriški režiser Sidney Lumet (Dvanajst jeznih mož). Glavni vlogi je zaupal Raffu Valoneju in Raymond Pellegrinu. Vredno ogleda!

»APRILSKA LJUBEZEN« popularnega ameriškega pevača z mehkim glasom Pata Boonea je njegov največji filmski uspeh. Preprosto komedijo o fantu z lepim glasom je režiral Henry Levin, igrajo pa še Shirley Jones, Dolores Michaels in Arthur O'Connell.

»AS ASOV« ni nihče drug kot Vittorio Gassman, ki propade na gledaliških deskah, a zato še ne neha igrati. V komediji Dina Risija se izdaja za generala, ljudskega poslanca, švedskega zdravnika in celo — Greto Garbo — v družbi Dorian Gray, Anne Marie Ferrero, Peppina de Filippa in Maria Carotenuta.

RADIJSKI

SPORED

Od 21. do 27. septembra 1963

Poročila poslušajte vsak dan ob 4.05., 5.05., 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 23., in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. uri. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. uri.

SOBOTA

- 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji
- 8.35 Dvajset minut ob glasbenem avtomatu
- 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo — Pojte z nami
- 9.25 V raznih glasbenih zasedbah
- 9.46 Zabavni intermezzo
- 10.15 Pet popevk za pet pevcev
- 10.30 Simfonija »Goga«
- 10.55 Vsak dan nova popevka
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti!
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Kmetijski nasveti — Gozdovi in nova ustava
- 12.25 Domači napevi za prijetno opoldne
- 13.30 Za oddih in razvedrilo
- 14.05 Jugoslovanski pevci
- 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Zabavna glasba
- 15.30 Dve koncertantni skladbi Friderika Chopina
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Gremo v kino
- 17.50 Vedri intermezzo
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Skladbice za kratek čas
- 18.45 Novo v znanosti
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Po domače...
- 20.20 Primer za Paula Tompla — 7.
- 20.50 Za konec tedna — popevke in plesni ritmi
- 22.15 Oddaja za naše izseljence
- 23.05 Do polnoči v plesnem ritmu

DRUGI PROGRAM

- 19.05 Operne melodije
- 20.45 Veliki jugoslovanski zabavni orkestri
- 21.05 Zagrebški biennale 1963
- 22.45 Zvoki za lahko noč

NEDELJA

- 8.00 Mladinska radijska igra — Kdo je ta fant?
- 8.40 Skladatelj Pavle Sivic v skladbah za otroke
- 8.50 Pastirski spevi
- 9.05 Naši poslušavci čestitajo

- in pozdravljajo
- 10.00 Še pomnite, tovariši... — Skozi zasede v Kočevje in nazaj
- 10.30 Pisano glasbeno dopoldne
- 11.30 Nedeljska reportaža
- 11.50 Tisoč taktov za dober tek
- 12.05 Daši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 13.30 Za našo vas
- 14.00 Koncert pri vas doma
- 14.15 Operne melodije
- 15.15 Zabavna glasba
- 15.30 Danes popoldne
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 »Pod lipco zeleno«
- 20.40 Hammond orgle v ritmu
- 20.45 Sportna poročila
- 21.00 Popotovanja velikih skladateljev
- 22.15 Lepe melodije z velikimi zabavnimi orkestri
- 23.05 S plesno glasbo v novi teden

DRUGI PROGRAM

- 12.00 Nedeljski koncert ob dvanajstih
- 13.10 Za ljubitelje opere
- 14.00 Zabavni ansambli jugoslovanskih radijskih postaj
- 14.30 Sodobni izvajavci — violinist Nathan Milstein
- 15.15 Med operetnimi napevi
- 19.05 V nedeljo zvečer
- 20.00 Sto let popevke
- 20.45 Ludwig van Beethoven: Simfonija št. 4 v B-duru
- 21.20 Iz naše fonoteke zabavne glasbe
- 22.15 Komorna soareja

PONEDELJEK

- 8.05 Zborovske skladbe Emila Adamiča
- 8.30 Za mlade radovedneže
- 9.25 Ponedeljkovo dopoldne ob narodni pesmi jugoslovanskih narodov
- 10.15 Poje mezzosopranistka Sonja Draksler
- 10.35 Naš podlistek — Zgodba o maršalu Tuhačevskem
- 10.55 Vsak dan nova popevka
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti!
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Kmetijski nasveti — Kako organiziramo

- kooperacijsko pitanje prašičev
- 12.25 Domači napevi za prijetno opoldne
- 12.45 Pesmi Krsta Odaka poje Mariborski komorni zbor
- 13.30 V paviljonu zabavne glasbe
- 14.05 Pol ure pri skladatelju Antonu Lajovicu
- 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Zabavna glasba
- 15.40 Literarni sprehod — Legenda
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Glasbene uganke
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Pisana paleta
- 18.45 Na mednarodnih križpotjih
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Skupni program JRT — studio Zagreb
- 20.45 Kulturni globus
- 22.15 Plesna glasba
- 23.05 S popevkami po svetu

DRUGI PROGRAM

- 19.05 S tujih opernih odrov
- 20.00 Iz arhiva poljske in romunske zabavne glasbe
- 20.45 Suita za godala
- 21.05 Večer ob zabavni glasbi

TOROK

- 8.05 Uvertura, arije in intermezi in opere Mignon
- 8.35 Igrajo domači zabavni ansambli
- 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo — Balon in igla
- 9.25 Mojstri simfonije
- 10.15 Operetne napeve igra orkester Hans Carste
- 10.35 Pojo tuji zbori
- 10.55 Vsak dan nova popevka
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti!
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Kmetijski nasveti — Higijena pri porodu
- 12.25 Domači napevi za prijetno opoldne
- 12.40 Finale Gotovčevega »Era«
- 13.30 Za oddih in razvedrilo
- 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — Od sončne do atomske ure
- 14.35 Novosti iz naše fonoteke
- 15.15 Zabavna glasba
- 15.30 V terek nasvidenje
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Koncert po željah poslušavcev
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Planinska oddaja — Odmevi z gora...
- 18.45 S knjižnega trga
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Skupni program JRT — studio Ljubljana
- 20.20 Radijska igra — Elektra naj žaluje — II. del
- 21.15 Serenadni večer
- 22.15 Trikrat petnajst
- 23.05 Plesni zvoki

DRUGI PROGRAM

- 19.05 Petnajst minut popevk
- 19.20 Simfonija št. 3

- v a-molu op. 44
- 20.00 Igra trio Horwedel
- 20.10 Scena blaznosti iz 2. dejanja opere »Anna Boleyn«
- 20.45 Introdukcija, arija in prosto
- 20.55 Mednarodna radijska in televizijska univerza
- 21.10 Glasbena medigra
- 21.15 Skupni program JRT — studio Zagreb

SREDA

- 8.05 Opera in balet
- 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb
- 9.25 Popevke v sredo dopoldne
- 10.15 Skrjabin in trije pianisti
- 10.30 Človek in zdravje
- 10.40 Poljske narodne pesmi
- 10.55 Vsak dan nova popevka
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti!
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Kmetijski nasveti — Letošnje izkušnje pri pridelovanju krompirja
- 12.25 Domači napevi za prijetno opoldne
- 12.45 Igra Pihalni orkester JLA p. v. Pavla Brzulje
- 13.30 Popularni odlomki iz jugoslovanskih oper
- 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — Balon in igla
- 14.35 Igrajo majhni zabavni ansambli
- 14.50 Nckje v gozdovih — Partizanski samospevi
- 15.15 Zabavna glasba
- 15.40 Amaterji pred našim mikrofonom
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Promenadni koncert
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Od skladatelja do skladatelja
- 18.45 Ljudski parlament
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Orfej in Evridika — opera v 3 dejanjih
- 22.15 Naši plesni orkestri in majhni ansambli
- 22.50 Literarni nohturno
- 23.05 Claude Debussy v priredbah
- 23.35 Nočni akordi

DRUGI PROGRAM

- 19.05 Komorni koncert Marijana Lipovška
- 19.45 Veliki orkestri v vedrem ritmu
- 20.00 Enigma — variacije
- 20.45 Izbrali smo za vas
- 21.39 Nočne prikazni

ČETATEK

- 8.05 Po Češkem, Moravskem in Slovaškem
- 8.35 Portret v miniaturi
- 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — Od sončne do atomske ure
- 9.25 Četrtkov dopoldanski operni spored
- 10.15 Fagot in violončelo
- 10.35 Pet minut za nove pesmice in pozdravi za mlade risarje
- 10.55 Vsak dan nova popevka
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti!
- 12.05 Zabavna glasba

- 12.15 Kmetijski nasveti — Pravilno skladiščenje sadja
- 12.25 Domači napevi za prijetno poldne
- 12.45 Dva odlična instrumentalna solista
- 13.30 Z zabavno glasbo po svetu
- 14.05 Tenorske arije iz Puccinijevih oper
- 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Zabavna glasba
- 15.35 Simfonietta
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Pianist Vladimir Horowitz
- 17.40 Zabavni orkester Raphaelo
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Turistična oddaja
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov
- 20.45 Lahka glasba
- 21.00 Literarni večer
- 21.40 Suita za violino in klavir
- 21.50 Dve fatalni pesmi za sopran, flavto in harfo
- 22.15 Trikrat petnajst
- 23.05 Ples na valu 327,1

DRUGI PROGRAM

- 19.05 Ob 150-letnici rojstva Richarda Wagnerja
- 20.45 »Pisma« za violino in klavir
- 21.00 Melodije po pošti
- 21.30 Skupni program JRT — studio Ljubljana

PETEK

- 8.05 Dva slovenska instrumentalna tria
- 8.30 Zabavni orkestri tega tedna
- 8.55 Pionirski tednik
- 9.25 Petkovo koncertno dopoldne
- 10.15 Pojeta zabavna zborja Norman Lubeff in Walter Schumann
- 10.35 Naš podlistek — Zgodba o maršalu Tuhačevskem
- 10.55 Vsak dan nova popevka
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti!
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Kmetijski nasveti — Ugotavljanje povzročitelja odmiranja vinske trte na Vipavskem
- 12.25 Domači napevi za prijetno opoldne
- 12.45 Tako jodlajo v Tirolskih gorah
- 13.30 Suita in concertino
- 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — Kaj vse je priroda?
- 14.35 Skladatelj Peter Kanjević in Marko Tajčević
- 14.50 Violinska sonata v g-molu Antonia Vivaldija
- 15.15 Napotki za turiste
- 15.20 Zabavna glasba
- 15.40 Majhen koncert Komornega zbora RTV Ljubljana
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Dragulji iz oper
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Naš plesni karnet

18.45 Iz naših kolektivov
19.05 Glasbene razglednice
2000 Pojo inozemski
mladinski zbori
20.15 Tedenski
zunanje-politični
pregled
20.30 Haydn — Mozart —
Beethoven
21.00 Zabavni orkester
Mantovani
21.15 Oddaja o morju
in pomorščakih
22.15 Plesna glasba
22.50 Literarni nohturno
23.05 Godala v ritmu
23.20 Skupni program JRT —
studio Ljubljana

DRUGI PROGRAM

19.05 Nikolaj Rimski-
Korsakov: »Car Saltan«,
opera, prizor iz
3. dejanja
19.22 Zabavna glasba
z majhnimi in velikimi
ansambli
20.00 Med deli Johanna
Sebastiana Bacha
20.45 Sonatina za godala
21.00 Nenavadne zgodbe
iz znanosti in domišljije
21.15 Zabavni zvoki s plošč
21.36 Koncert za oboe in
orkester v C-duru

Kino »CENTER«

21. septembra ameriški film
PRVI UPORNIK ob 17. uri,
ameriški barvni VV film
SERIFOV SIN ob 18. in 20.
uri, ameriški barvni CS film
APRILSKA LJUBEZEN ob
22. uri
22. septembra amer. barvni
VV film RIO BRAVO ob 10.
in 13.50, ameriški barvni VV
film SERIFOV SIN ob 16.,
18. in 20. uri
23. septembra italijanski
CS film AS ASOV ob 18. in
20. uri
24. septembra italijanski
CS film AS ASOV ob 18. in
20. uri
25. septembra amer. barvni
CS film APRILSKA LJUBE-
ZEN ob 18. in 20. uri
26. septembra amer. barvni
CS film APRILSKA LJUBE-
ZEN ob 18. in 20. uri

Kranj »STORŽIČ«

21. septembra amer. barvni
VV film RIO BRAVO ob 10.,
15.40 in 20. uri, amer. barvni
CS film KO ZVONIJO ZVO-
NOVI ob 18. uri, francoski
film POGLED Z MOSTU ob
22.10

22. septembra mladinska
matineja PUSTOLOVSCINE
HUCKLEBERRY FINNA ob
10. uri, ameriški barvni VV
film SERIFOV SIN ob 13.
uri, ameriški barvni CS film
KO ZVONIJO ZVONJOVI ob
15. uri, ameriški barvni VV
film RIO BRAVO ob 17. in
19.10, italijanski barvni film
AMERIKA PONOČI ob 21.10
23. septembra sovj. barvni
film VLAK PELJE NA
VZHOD ob 16., 18. in 20. uri
24. septembra sovj. barvni
film VLAK PELJE NA
VZHOD ob 10. uri, italijanski
barvni VV film AMERIKA
PONOČI ob 16., 18. in 20. uri
25. septembra italijanski
barvni VV film AMERIKA
PONOČI ob 16., 18. in 20. uri
26. septembra francoski
film POGLED Z MOSTU ob
9., 16., 18. in 20. uri

Stražišče »SVOBODA«

21. septembra sovj. barvni
film VLAK PELJE NA ZA-
HOD ob 20. uri
22. septembra mladinska
predstava PUSTOLOVSCINE
HUCKLEBERRY FINNA ob
14. uri, ameriški barvni VV
film RIO BRAVO ob 16. uri

Cerkije »KRVAVEC«

19. septembra ameriški film
PRVI UPORNIK ob 19. uri

21. septembra ital. barv. VV
film AMERIKA PONOČI ob
19.30
22. septembra franc. barvni
CS film GRBASTI VITEZ ob
16., 18. in 20. uri
22. septembra ital. barvni
CS film DAVID IN GOLIJAT
ob 16. in 19. uri

Jesenice »RADIO«

21. do 23. septembra amer.
barvni CS film PUSTOLOV-
SCINE HUCKLEBERRY
FINNA
24. in 25. septembra fran-
coski film NOČ SPIJONOV
26. do 27. septembra angl.
barvni film 39. STOPNICA

Jesenice »PLAVŽ«

21. do 22. septembra fran-
coski film NOČ SPIJONOV
23. do 24. septembra amer.
barvni CS film PUSTOLOV-
SCINE HUCKLEBERRY
FINNA
26. do 27. septembra fran-
coski film LOPOVI VELIKE-
GA SRCA

Zirovnica

21. septembra ruski barv-
ni film OTAROVA VDOVA
22. septembra franc. film
DOBRA LEKCIJA

25. septembra amer. barvni
CS film PUSTOLOVSCINE
HUCKLEBERRY FINNA
Dovje
21. septembra franc. film
DOBRA LEKCIJA
22. septembra ruski barv-
ni film OTAROVA VDOVA
26. septembra amer. barvni
CS film PUSTOLOVSCINE
HUCKLEBERRY FINNA

Koroška Bela

21. septembra franc. film
LOPOVI VELIKEGA SRCA
22. septembra nemški barv.
CS film ZAKLAD V SREBR-
NEM JEZERU
23. septembra franc. film
NOČ SPIJONOV

Kranjska gora

21. septembra nemški barv.
CS film ZAKLAD V SREBR-
NEM JEZERU
22. septembra franc. film
LOPOVI VELIKEGA SRCA
26. septembra franc. film
NOČ SPIJONOV

Ljubno

21. septembra ameriški film
KO JE KRALJEVALA KO-
MEDIJA ob 20. uri
22. septembra jugoslovani-
ski film VELIKA SODBA ob
10. uri

Duplea

21. septembra francoski CS
film UZDA NA VRATU ob
19. uri

22. septembra francoski CS
film UZDA NA VRATU ob
15., 17. in 19. uri, mladinska
predstava CAPAJEV ob 10.
uri
25. septembra danski film
POSLEDNA ZIMA ob 17. uri
26. septembra danski film
POSLEDNA ZIMA ob 19. uri
27. septembra egiptovski
film SLAVCKOVA PESEM ob
17. in 19. uri

Kropa

21. septembra jugoslovani-
ski film PREBIRALKA ob 20.
uri
22. septembra nemški film
LJUBAVNA ZMEDA ob 17. in
20. uri
26. septembra poljski film
SENCE PRETEKLOSTI ob
20. uri

Radovljica

22. septembra francosko-ita-
lijanski film RANDEVU —
SESTANEK ob 18. in 20.15
24. septembra nemški kri-
minalni film JEZIK ZA ZO-
BE ob 20. uri
25. septembra nemški kri-
minalni film JEZIK ZA ZO-
BE ob 18. in 20. uri
26. septembra ameriški CS
film OSAMLJENI SO HRA-
BRI ob 20. uri
27. septembra italijanski
zabavni film POJTE Z NA-
MI ob 20. uri

TELEVIZIJA

SOBOTA — 21. septembra

RTV Beograd
16.20 Poročila
Evrovizija
16.30 Svečana otvoritev
mediteranskih iger
RTV Beograd
18.00 »GRIMAFEL« — opereta
za otroke
RTV Ljubljana
19.00 TV obzornik
RTV Ljubljana
19.30 Kaj bo prihodnji teden
na sporedu
JTV
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 Sprehod skozi čas —
filmska reportaža
RTV Zagreb
21.00 TV biro
RTV Beograd
21.15 Koncert ansambla
narodnih pesmi in
plesov iz Senegala
RTV Beograd
22.00 Poezija Izeta Sarazlića
— oddaja studio
Sarajevo
RTV Ljubljana
22.30 Zgodba iz serije
»NIC ENA«
RTV Ljubljana
23.00 Poročila
Evrovizija
23.10 Tekmovanje v boksu
na mediteranskih
medigrah

NEDELJA — 22. septembra

RTV Beograd
11.00 Kmetijska oddaja
11.30 »DENISOV OCE JE
JUNAK« — šaljiva
zgodba za otroke
Evrovizija
15.00 IV. MEDITERANSKE

IGRE — tekmovalje
v telovadbi
RTV Zagreb
19.00 TV biro
RTV Beograd
19.30 »Posojilo Skopju« —
posebna oddaja
RTV Beograd
19.45 »Avtocesta 1963«
JTV
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.45 Propagandna oddaja
RTV Zagreb
20.55 Celovečerni film
Evrovizija
22.20 IV. MEDITERANSKE
IGRE — tekmovalje
v boksu in telovadbi
RTV Ljubljana
RTV Zagreb
Po prenosu še poročila

PONEDELJEK — 23. sept.

Evrovizija
16.45 IV. MEDITERANSKE
IGRE — tekmovalje
v telovadbi
RTV Ljubljana
17.30 Angleščina na TV
RTV Zagreb
18.00 TV v šoli
RTV Ljubljana
18.30 Poročila
RTV Ljubljana
18.35 »Peter na Severnem
tečaju« — lutkovna
oddaja
RTV Ljubljana
19.00 TV obzornik
JTV
19.30 Tedenski športni
pregled
JTV
20.00 TV dnevnik
RTV Zagreb
20.30 Celovečerni igrani film
RTV Zagreb
23.00 Poročila
Evrovizija
23.20 IV. MEDITERANSKE
IGRE — tekmovalje
v boksu

TOREK — 24. septembra

Evrovizija
16.40 IV. MEDITERANSKE
IGRE — tekmovalje
v kolesarstvu
Evrovizija
21.00 Tekmovanje v plavanju

SREDA — 25. septembra

RTV Ljubljana
17.30 Ruščina na TV
RTV Ljubljana
18.00 Poročila
RTV Ljubljana
18.05 »Muca — copatarica« —
slikanica za najmlajše
RTV Ljubljana
18.20 Pionirski TV studio
RTV Ljubljana
19.00 TV obzornik
RTV Ljubljana
19.15 Dokumentarni film
RTV Ljubljana
19.30 Ekspedicija — filmska
reportaža
JTV
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 Propagandna oddaja
RTV Zagreb
20.45 »NA ZAKLJUČKU
POLETJA« — zabavno
glasbena oddaja
Evrovizija
21.30 IV. MEDITERANSKE
IGRE — tekmovalje
v boksu
RTV Zagreb
Po končanem prenosu
še poročila

ČETRTEK — 26. septembra

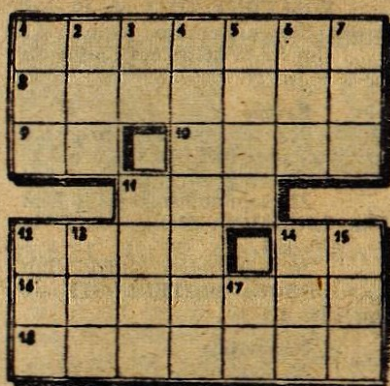
RTV Zagreb
10.00 TV v šoli — osnovni
zakoni optike
RTV Ljubljana
17.30 Angleščina na TV
RTV Beograd
18.00 Poročila
RTV Beograd
18.05 Slike sveta — filmski
žurnal za otroke

RTV Ljubljana
18.30 Britanska enciklopedija
RTV Ljubljana
19.00 TV obzornik
RTV Zagreb
19.30 Kratki filmi
JTV
20.00 TV dnevnik
RTV Beograd
20.30 »SKOPJE« — mesto
solidarnosti
Evrovizija
21.00 IV. MEDITERANSKE
IGRE — tekmovalje
v plavanju
RTV Beograd
22.30 Poročila

PETEK — 27. septembra

Evrovizija
15.00 IV. MEDITERANSKE
IGRE — tekmovalje
v atletiki
RTV Ljubljana
17.30 Ruščina na TV
RTV Ljubljana
18.00 Poročila
RTV Ljubljana
18.05 Kuharski nasveti
RTV Ljubljana
18.30 Popotni vtisi
RTV Ljubljana
19.00 TV obzornik
RTV Ljubljana
19.15 »JAZ IN MOJ NECAK
PIP« — domači kratki
film
RTV Beograd
19.30 »Odsevi v vodi
JTV
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 Propagandna oddaja
RTV Ljubljana
20.45 »DARCLEE« —
romunski igrani film
RTV Beograd
22.15 Poročila
Evrovizija
22.30 IV. MEDITERANSKE
IGRE — tekmovalje
v košarki

Križanka št. 35

Vodoravno: 1. časopis, ki izhaja vsak dan, 8. vojaški novinci, 9. avtomobilski oznaka Novega mesta, 10. grški junak pred Trojo, 11. grška črka, 12. zgodnji, 14. slovenski tednik, 16. muza zvezdoslovja, 18. vrsta cestnega tlaka.

Navpično: 1. trata, ruša, 2. brez glasov, 3. začetnici predsednika zvezne ljudske skupščine, 4. vrsta mesa ali kože, 5. stiska, 6. ime prve slovenske filmske igravke, 7. začimba, 11. prav tak, 12. alkoholna pijača, 13. naplačilo, 14. tjakaj, 15. mariborska tovarna avtomobilov, 17. kratica ameriške zvezne države Idaho.

Rešitev križanke št. 34

Vodoravno: 1. dvojčka, 7. vatel, 8. otok, 9. gi, 10. jekomer, 12. čl, 13. mani, 14. genij, 15. Asirija.

Prometni prekršek

— Tovariš, v vaših žilah je več alkohola kot krvi!

Lepa bolniška sestra

— Zelo pogosto vas kilčem. Ali ne bi bilo bolje, če bi legli v prasto posteljo, da vas imam pri roki!

Ljubosumnost

— Zdravnik te zadnji čas preveč pogosto preiskuje!

Brez besed

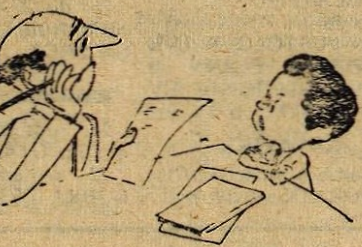

Po dopustu

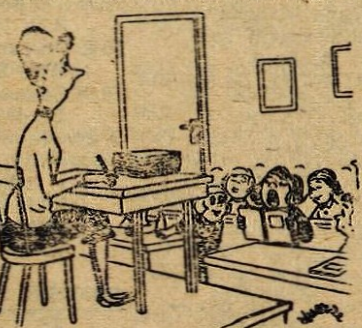
— Spravljate me v neroden položaj, ker presegate normo takrat, ko sem na dopustu!

Strogi ukor

— Ti nisi za nobeno rabo, očka. Kljub temu pa si včasih želim spoznati koga, ki ničesar ne ve!

Bistroumna učenka

— Če bom lepa, se bom poročila, drugače pa bom postala učiteljica!

HOROSKOP

Velja od 21. do 28. septembra

OVEN (21. 3.—20. 4.)
Ne predajaj se mislim o svojih sposobnostih. Raje jih praktično izkoristi, pa bo večji uspeh. Upoštevaj prijateljev nasvet. Sreča v družinskem krogu.

BIK (21. 4.—20. 5.)
Probleme, ki te mučijo, ugodno rešiš. Ohrani mirno kri! Uspeh je odvisen predvsem od lastne iznajdljivosti in naglice. Sprosti se, ljubljene osebi pa posveti več pozornosti. Varuj se novih poznanstev.

DVOJČKA (21. 5.—20. 6.)
Nepričakovan, razveseljujoč dogodek — tako v poslovnem kot v zasebnem življenju. Z dobro voljo in s previdnostjo premagaš težave. Ni razlogov za črnogledost.

RAK (21. 6.—22. 7.)
Zadeva, ki jo smatraš za manj važno, bo naposled odločilna. Priložnost za odpravljanje malenkostnih, toda nepotrebnih lastnih napak. V ljubezni ni razlogov za strah.

LEV (23. 7.—22. 8.)
Uredi najprej tekoče zadeve, zakaj zaupana ti bo nova naloga. Izogni se ne sporazumom zaradi nepričakovane obiska, saj je to jamstvo za srečno jesen in zimo — seveda na srčnem področju.

DEVICA (23. 8.—22. 9.)
Za pesimizem ni razloga. Pri uresničevanju načrtov ti pomagajo srečne okoliščine. V družinskem krogu več iskrenosti. Izlet zna biti usoden.

TEHTNICA (23. 9.—22. 10.)
Notranji nemir je brez podlage. Tvoje zamisli so na najboljši poti k uresnitvi. Pomembni ljubezenski načrti propadejo zaradi ljubosumnosti.

SKORPIJON (23. 10.—22. 11.)
Ne dopusti, da te malenkost spravi s tira. Razkrinkaj hinavca v svoji bližini, kar ti dvigne samozavest. Ugodno obdobje v družabnem življenju.

STRELEC (23. 11.—22. 12.)
Zdaj je ugoden čas, da dosežeš svoj cilj. Poslušaj glas razuma! Neodločnost utesne marsikaj pokvariti. Dobri pogoji za družinsko harmonijo.

KOZOROG (23. 12.—20. 1.)
Ne računaj samo na srečo in naključje. Upoštevaj pregovor, da ni vse zlato, kar se svetli. Sanjarjenje se ti bo maščevalo; posledice pa bodo dokaj neljube.

VODNAR (21. 1.—19. 2.)
Nekaj se ti bo zdelo bolj črno, kakor v resnici je. Ne precenjuj svojih moči, pa tudi ne nosivnosti denarnice, pazi nekoliko bolj na zdravje.

RIBI (20. 2.—20. 3.)
Previsoko ocenjevanje dobre volje pri drugih ljudeh se bo maščevalo. Zato se ne čudi, če bo treba za uresničitev nekaterih zamisli več časa. Idealizem v ljubezni.

Doktor

Ambicija je čisto ljudska lastnost. Moja spremljevalka je že od malega. Star sem 45 let. Bil sem še deček. Pripovedoval sem očetu, kaj bom postal. »Veš,

jo vedno vzporejala z drugimi lokomotivami, ki si pridno umivajo ušesa... Pustimo otroška leta. Hotel sem pripovedovati o ambiciji. Trdno sem se odločil, da posta-

ljal doktorat. To se je zvedelo tudi v domači vasi. Ljudje in znanci so me pričeli pozdravljati: »Dober dan, doktor.« Nasmehnil sem se jim, ne, nasmehnila se je moja ambicioznost. Končno sem tudi doktoriral. Doma je bilo slavo. Povabili smo prijatelja in znanca. Vse se je veselilo, vsa vas je bila ponosna. Tudi oni so imeli doktorja. Ponoči me je okoli tretje ure zbudilo butanje po vratih. Slišim: »Doktor, pomagajte mi. Žena je zbolela!« Povem mu, da sem le doktor književnosti.

Sramota, kakšen doktor. Noče nam pomagati! Niti navadnih zdravil ne zna predpisati.

To se je ponavljalo. V časopisu je bilo, da doktor ni hotel pomagati. Pojasnil sem jim. Oprostili so se mi. Toda nič ni pomagalo. Ljudje v vasi mi niso oprostili...

oče, postal bom doktor. Nasmehnil se je. Pred dvema dnevi sem hotel biti sprevidnik, morda profesor ali pa lokomotiva. Več kot 14 dni sem občudoval lokomotivo: bila je sajasta, ni se umivala in vozila je, kjer je hotela. Tudi mame ni imela, ki bi

nem doktor. Zela se mi je uresničila. Postal sem doktor — književnosti... Morda boste mislili, da to stvari ne spremeni dosti. Zelo se motite. Poslušajte, kaj se mi je zgodilo.

Končal sem univerzo in priprav-